

uretfærdig Stat, er Noget, som er gjort gjældende fra saamange Sider i denne Sal, at jeg ikke behøver at komme ind paa det her, og at dette Beløb ikke med Lethed skulde kunne undværes af Statskassen, formaar jeg ikke at se. Alle de Betragtninger, som ere gjorte gjældende herimod, ere hentedede saa lidet fra det virkelige Liv og fra de reelle, praktiske Forhold, at jeg ikke forstaaer, at man virkelig paa Grund af saadanne Betæneligheder vil modsætte sig — thi det vil det faktisk være — Gjennemførelsen af en saa vigtig Reform som Toldloven. Det er blevet sagt, at der var adskillige Reformere, der trængte til at gennemføres, som vilde koste mange Penge, og at vi af denne Grund ikke maatte berøve Statskassen de Midler, som vilde være nødvendige til disse Reformers Gjennemførelse. Men jeg tror, at man gjør sig Illusioner med Hensyn til de Udgifter, hvorom der her er Tale, og navnlig forekommer det mig mærkværdigt, at den høie Regjering er saa ivrig for at samle Penge til at gennemføre Reformere for, da den jo dog maa være paa det Nene med, at de Byrder, som ville blive nødvendige for Statskassen til Gjennemførelse af Reformere, neppe ville blive store under det nuværende Regjeringsystem; men dertil kommer, at selv om adskillige Forantaltninger maatte siges at være ikke blot nyttige, men saa paatrængende, at Alverden blev enig om deres Gjennemførelse, saa vilde man dog ikke kunne blive enig med det store Flertal her i Landet om at gennemføre disse ved Hjælp af just disse Indtægter, thi de bør, hvor usikre de end maatte være, ikke gennemføres derved, at man vedvarende opkræver uretfærdige Skatter. Jeg sigter herved navnlig til Forsvarsforanstaltningerne. Vil man paa dette Omraade ind paa Noget, der kræver yderligere Udgifter der, maa Midler til disse Udgifter hentes andre Steder fra, men ikke fra den Del af Befolkningen, der lider haardt ved Værnepligten. Hvis man vilde bibeholde de bestaaende Toldindtægter for dette Formaalets Skyld, saa vilde man gaa en Vej, som er i dobbelt Henseende forkastelig, thi man vilde jo bevare Skatter, som hindre Produktionen, for at bruge dem i produktionen af Diemed. Altsaa, ikke blot naar man ser Sagen fra Befolkningens Interessestandpunkt men ogsaa og navnlig fra Landets økonomiske Standpunkt, er det Argument for Bevarelsen af de bestaaende Toldindtægter, der søges i Hensynet til Gjennemførelse af Forsvarsforanstaltninger, uboldbart. Stulle saadanne gennemføres, skulle kostbare Forsvarsforanstaltninger træffes i vort Land, hvad jeg ikke nu skal

udtale mig nærmere om, saa maa Midlerne dertil staffles, tilveie paa anden Maade; Forsvarsagen vil aldrig kunne afgive Argument for ikke at nedsætte de indirekte Skatter. Vi maa altsaa gjøre os det klart, at Kompensations tanken er uforenlig med Toldlovens Gjennemførelse for Tiden, og jeg antager, at man uden Skade vil kunne gaa til en Nedsættelse af Statsindtægterne, som svarer til Krigstoldskattens Beløb, og jeg tror ikke, at man bør holde sig til det, som Krigstoldskatten nu i dette Dieblit beløber sig til, men til det, som den til enhver Tid vil komme til at beløbe sig til. Jeg fremdrager dette, for at det eventuelle Udvalg kan tage det under Overveielse; man vilde vistnok handle mindre rigtigt, om man f. Ex. sagde: Vi forlange en Nedgang med den eller den bestemte Sum; thi derved vilde man overser, at Toldindtægten fremtidig Størrelse ikke er et fuldt beregnet Beløb; man kan ikke nu have nogen Visshed, hvor stort et Beløb der vil komme ind gennem Krigstoldskatten om et Par Aar, maaske vil det være lavere, eller — og det er sandsynligt — det vil som i de senere Aar stige og altsaa være højere end nu. En Fordring om Nedgang i Skatter, der kun er bygget paa den nuværende Indtægt af Krigstoldskatten, vil let føre til, at man i Virkeligheden kommer til en for stor Kompensation, idet det i Løbet af den Tid, der vil medgaa, inden Lovforslaget bliver færdigt, let vil vise sig, at Krigstoldskatten er steget, og at altsaa Kompensationen skulde have været mindre. Den Kompensation, der gives, bør fastsættes saaledes, at den kommer til at passe til Forholdene paa den Tid, da Loven udfommer. Dette vil meget let kunne opnaas ved at tilføie denne Lov en Slutningsbestemmelse om, at den først træder i Kraft, naar der paa anden Maade er tilveiebragt Kompensation for saa stort et Beløb, at den samlede Nedgang i Statsindtægter bliver lig med den Sum, som Krigstoldskatten til den Tid faktisk kommer ind med; den er nu, hvis jeg ikke feiler, 3,400,000 Kr. Men hvilken Form man nu vil vælge for at udtrykke Tanken, saa er Enighed om en Nedgang af Statsindtægter af mellem 3 og 4 Millioner efter min Formening en nødvendig Betingelse for, at et Toldlovsforslag kan føres igjennem. Jeg kan ikke se rettere efter de mange Udtalelser, som ere fremkomne fra forskjellige Sider fra Mænd, der staa hinanden fjernt i politisk Henseende. Skulde denne Enighed imidlertid ikke naas, saa vil det vistnok være en afgjørende Hindring for denne Sags Fremme. Jeg har imidlertid det Haab, at der vil kunne naas et Resultat, som vil faae Betydning for hele Landet; den Interesse,